

№48 від 10.07.2026 року

Народному депутату України,
Голові комітету з питань екологічної
політики та природокористування
Верховної Ради України

Бондаренку О.В

01008, м. Київ, вул. Банкова, 5

ЗВЕРНЕННЯ

*про проблематику надрокористувачів
у користуванні спеціальними дозволами
на геологічне вивчення, дослідно-промислову
розробку та видобування корисної копалини*

Шановний Олеже Володимировичу!

19.12.2019 був підписаний Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання видобутку бурштину», яким визначено правове врегулювання відносин щодо користуванням надрами з метою видобування бурштину, припинення незаконного видобування бурштину, а також створення сприятливих умов для розвитку в Україні галузі економіки, залучення у цю галузь інвестицій та нових технологій, зростання рівня життя населення в місці видобування бурштину, забезпечення охорони навколишнього природного середовища під час видобування бурштину та рекультивації порушених земель.

Однак, не дивлячись на прийнятий Закон та отриманий у відповідному порядку спеціальний дозвіл на користування надрами не легко приступити до реалізації та виконання покладених обов'язків передбачених укладеними Угодами між надрокористувачами та Державною службою геології та надр України «Про умови користування надрами з метою геологічного вивчення бурштину» та дотриматись виконання в строки «Програми робіт», що є невід'ємною частиною Угод.

На сьогоднішній день Державною службою геології та надр України видано більше 150 Спеціальних дозволів на геологічне вивчення, дослідно-промислову розробку та видобування корисної копалини бурштин.

Україна, 33028, Рівненська обл.,
Рівненський р-н, м. Рівне,
пр. Миру, 7А

ІПН / ЄДРПОУ: 46086817
+38 (098) 541-77-89
amber.association@gmail.com

Разом з цим, майже 3 роки ліцензіати не могли приступити до робіт на ділянках, як легітимні надрокористувачі. Цьому, нажаль, сприяли наступні чинники:

по-перше, впродовж більше року Кабінетом Міністрів України не затверджувалась типова Угода на проведення розвідувальних та видобувних робіт, що унеможливлювало розпочати роботи, адже земельні ділянки на яких видано спеціальний дозвіл на користування надрами знаходиться у постійних землекористувачів, а саме держлісгоспів та селянських сільськогосподарських кооперативах,

по-друге, впродовж 2020 по червень 2026 року (майже 6 років) був відсутній нормативно-правовий акт, який би регламентував процедуру вирубки лісових та чагарникових насаджень на земельних ділянках постійних землекористувачів, адже 98 % ліцензійні ділянки припадають на землі лісового фонду та перебувають у постійному користування лісових господарств державної та кооперативної форм власності.

Існують і інші неврегульовані, суперечливі між собою норми лісового, земельного та законодавства про надра, що унеможливлюють виконання надрокористувачем свої обов'язків, які за своїм обсягом слід обговорювати окремо від сьогоденішнього питання, яке, як на нашу думку, є невідкладним.

Неостаннім питання внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» в частині скорочення строків проходження процедури, яка на даний час займає 6 місяців, а також до Земельного та Лісового кодексів України.

Зупиняючись на деталях слід звернути особливу увагу на наступне:

Статтею 97-1 Земельного кодексу України передбачено, що власнику спеціального дозволу на користування бурштиноносними надрами дозволяється використовувати земельну ділянку на підставі угоди про проведення розвідувальних та видобувних робіт, що укладається із власником землі та/або за погодженням із землекористувачем, із обов'язковим затвердженням оцінки запасів у встановленому законодавством порядку після проведення геологічного вивчення на відповідній ділянці бурштиноносних надр. Типова форма зазначеної угоди затверджується Постановою Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 року № 1038 «Про затвердження Типової угоди про проведення розвідувальних та видобувних робіт на ділянках бурштиноносних надр».

На підставі вказаної норми Закону, нами впродовж 2022 та поточного років укладено з власником земельної ділянки, в особі Рівненської обласної

державної адміністрації, Угоди за погодженням з постійними землекористувачами, а саме територіальними лісовими господарства.

Однак, на сьогоднішній день не врегульовано спір щодо трактування норми статті 97-1 Земельного кодексу України, а саме в частині «..... що укладається із власником землі та/або за погодженням із землекористувачем». Тобто, застосування «...та/або...», - виникає питання необхідності отримання «погодження» у постійного землекористувача !!! ?.

На практиці окремі постійні землекористувачі, користуючись правом такого погодження, затягують цей процес по різним надуманим та вигаданим причинам. З цього моменту виникають корупційні ризики.

Як результат, для «отримання довгоочікуваного погодження» від постійного землекористувача проходять місяці, а в окремих випадках роки, що не дає змоги надкористувачу приступити до будь-яких робіт.

До прикладу, ТОВ «РЕД.МЕТ» володіє спеціальним дозволом на користування надрами № 6722 від 13.10.23 р. щодо видобування корисних копалин (бурштину-сирцю) на родовищі «Золоте», в тому числі ділянка Центральна, яке розташоване в Сарненському районі Рівненської області на площі 2434,73 га (копія спеціального дозволу додається).

Слід констатувати той факт, що по цей час з 2024 року Товариство перебуває в постійній переписці з Рівненською ОВА, звернувшись письмово безліч разів. Також, не одноразово відбувалися зустрічі під головуванням керівництва адміністрації.

Нажаль вирішити, здавалось звичайне питання та підписати відповідні Угоди виявляться питанням не з простих. Причини затягування питання підписання Угод невідомі (копії звернень та відписки на них додаються).

Товариство на цей час виконало взяті на себе зобов'язання по виконанню Угоди на користування надрами, підписаної з Державною службою геології та надр України, а також «Програми робіт», яка є невід'ємною частиною вказаної Угоди.

Нажаль не звини надкористувача не виконуються роботи з геологічного вивчення ділянки надр та Товариство через відстоювання Рівненською ОВА незрозуміло чийх інтересів, також, останній не в змозі приступити на частині ділянки де захищені запаси, - до видобування.

Ситуація яка склалася є вкрай складною, адже надкористувач весь цей час не в змозі приступити до виконання робіт не по своїй вині.

Аналогічна та не менш проблемним є ситуація з постійними землекористувачами не державної форми власності.

Зокрема, це стосується Спеціалізованого сільськогосподарського кооперативу «Кам'яне-Случанський» (далі по тексту ССОК «Кам'яне-Случанський»).

На сьогодні більше ніж на 15 Спеціальних дозволах, що розташовані на площах вказаного кооперативу, Товариства надрокористувачі не змогли приступити до виконання «Програми робіт», а саме до геологічного вивчення та видобування корисної копалини.

Це стосується Товариств власників Спеціальних дозволів «Кністер Груп», «Західземресурс», «Бізнес Еліт Груп» та інших.

До прикладу, з часу отримання Спеціальних дозволів (більше 5 років !!!) надрокористувач Товариство «Західземресурс», «Бізнес Еліт Груп» безліч разів зверталось до керівника ССОК «Кам'яне-Случанський» про розрахунок збитків щодо вказаних ділянок та надання погодження, як постійного землекористувача, про підписання в порядку ст. 97-1 Земельного кодексу України з власником, в особі Рівненської ОДА Угоди про проведення розвідувальних та видобувних робіт на ділянці бурштиноносних надр, - ділянки «Городовицька перша» та «Городовицька друга».

Однак, по цей час постійний землекористувач ССОК «Кам'яне-Случанський» не надавав такого погодження та збитки не обрахував, мотивуючи це тим, що «це його право а не обов'язок».

Крім цього, з метою «штучного» збільшення збитків для надрокористувача, ССОК «Кам'яне-Случанський» в 2022 року намагався здійснити на земельних ділянках, вежах майбутніх контурів промислових видобувних кар'єрів, висадку дерев.

В 2023 році це йому частково вдалося, не дивлячись на звернення надрокористувача до кооперативу та власника землі, - Рівненської обласної державної адміністрації.

Не вирішено цієї проблеми і самим власником земельної ділянки, а саме Рівненською ОВА, посадові особи якої зайняли більш споглядальну позицію.

Більше 5 років це питання залишається не вирішеним.

Ситуація здавалась безнадійливою, однак 01.12.2022 року статтю 149 Земельного кодексу України доповнено (зміни набрали чинності 28.03.2023 року) частиною третьою наступного змісту: «для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення, в тому числі будівництва та розміщення споруд (об'єктів), пов'язаних із зазначеним видом діяльності, вилучення земельних ділянок державної або комунальної власності, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення, здійснюється на підставі рішень органів,

Україна, 33028, Рівненська обл.,
Рівненський р-н, м. Рівне,
пр. Миру, 7А

ІПН / ЄДРПОУ: 46086817
+38 (098) 541-77-89
amber.association@gmail.com

зазначених 'відповідної' заяви особою, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами. За рішенням про вилучення земельної ділянки державної або комунальної власності здійснюється передача відповідної земельної ділянки у користування особі, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами.

У разі якщо землекористувач не надав згоду на вилучення земельної ділянки протягом строку, передбаченого абзацом першим цієї частини, орган, зазначений у частині першій цієї статті, протягом трьох місяців з дня спливу такого строку звертається до суду з позовом про вилучення земельної ділянки державної або комунальної власності з постійного користування, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення, для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення. Задоволення позову про вилучення земельної ділянки з постійного користування відповідно до цієї частини допускається у разі, якщо об'єкти, які передбачається розмістити на земельній ділянці, неможливо розмістити на іншій земельній ділянці або якщо розміщення таких об'єктів на інших земельних ділянках завдасть значних матеріальних збитків або спричинить негативні екологічні наслідки для відповідної територіальної громади, суспільства чи держави в цілому.

Земельна ділянка, вилучена з постійного користування за рішенням суду, передається у користування особі, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення органом, зазначеним у частині першій цієї статті, у 30-денний строк з дня набрання чинності рішенням суду. Втрати лісгосподарського виробництва та збитки, що будуть завдані землекористувачу внаслідок вилучення земельної ділянки з постійного користування, відшкодовуються відповідно до законодавства особою, якій земельну ділянку передано у користування.

Виходячи з вище наведених норм Закону, ми як надрокористувачі звернулися до власника землі в особі Рівненської обласної державної адміністрації про захист своїх прав, адже доповнена частиною 3 стаття 149 Земельного кодексу України чітко регламентує: «у разі якщо землекористувач не надав згоду на вилучення земельної ділянки протягом строку, передбаченого абзацом першим цієї частини, орган, зазначений у частині першій цієї статті, протягом трьох місяців з дня спливу такого строку звертається до суду з позовом про вилучення земельної ділянки державної або комунальної власності з постійного користування, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного

призначення, для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення».

Однак, за результатами обговорення вказаного питання з власником землі, а саме в Рівненській обласній державній адміністрації нами отримано відповідь про те, що «поняття користування земельною ділянкою в порядку статті 97-1 Земельного кодексу України трактується як оренда земельної ділянки та як наслідок виникає необхідність виконання умов Земельного законодавства, що регламентує порядок вилучення, передачі та отримання земельної ділянки в користування».

Порядок вилучення земельної ділянки при розгляді питання яке розглядається в призмі застосування норм Закону, що регулює правовідносини щодо бурштиноносних надр, є неможливим оскільки необхідно застосовувати сервітут.

Законодавець доповнивши статтею 97-1 Земельний кодекс України та впровадивши Постановою КМУ № 1038 від 06 жовтня 2021 року Типову Угоду навпаки спростив порядок прищвидження користування земельною ділянкою для надрокористувача, що є позитивним моментом.

Тобто, запропоновані власником, а саме Рівненською обласною державною адміністрацією подальші кроки «виходу із ситуації шляхом сервітуту» відкидають, надрокористувача на роки.

Виникає питання: «Навіщо в Земельному кодексі України ст. 91-1, - яка прямо регулює ці відносини.

Неможливо оминати і питання навколо надрокористувача ТОВ «КНІСТЕР ГРУП», яка за аналогією є ідентичні проблематики ТОВ «ЗАХІДЗЕМРЕСУРС» та «Бізнес Еліт Груп».

Так, ТОВ «КНІСТЕР ГРУП», будучи переможцем електронного аукціону № UA-PS-2020-07-29-000030-2, уклало договір №2/6-20 купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ бурштину ділянки «Селище», яка знаходиться у Сарненському районі Рівненської області.

18 грудня 2020 року Державною службою геології та надр України видано спеціальний дозвіл №5111 на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ бурштину ділянки «Селище».

ТОВ «КНІСТЕР ГРУП» сплатило в повному обсязі до Бюджету України всі кошти за виданий спеціальний дозвіл, в тому числі вартість спеціального дозволу, компенсацію витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи та оплату вартості пакету аукціонної документації.

Україна, 33028, Рівненська обл.,
Рівненський р-н, м. Рівне,
пр. Миру, 7А

ІПН / ЄДРПОУ: 46086817
+38 (098) 541-77-89
amber.association@gmail.com

Державною службою геології та надр України видано Товариству «КНІСТЕР ГРУП» програму робіт по спеціальному дозволу, яка передбачає конкретні терміни проведення видів робіт (геологічне вивчення та дослідно-промислова розробка).

Однак, постійний землекористувач ССОК «Кам'яне-Случанський» всіляко ухиляється від надання погодження на проведення геолого-розвідувальних робіт на ділянці «Селище», площею 37,5 га.

Як результат на сьогоднішній пройшло з часу видачі спеціального дозволу 5 років 6 місяців !!!

Однак, своїми діями постійний землекористувач, без поважних на те причин, «зупиняє» роботу, простіше кажучи перешкоджає ТОВ «КНІСТЕР ГРУП» у здійсненні господарської діяльності.

Знову таки власник земельної ділянки Рівненська ОВА знаходиться осторонь та ніяк не намагається вирішити цю проблему.

Обласна адміністрація як власник землі не бажає використовувати важелі законного впливу на постійного землекористувача, у тому числі важелі передбачені статтю 149 Земельного кодексу України.

Востаннє, 18.05.2023 року від Рівненської обласної адміністрації надійшла відповідь (більш як формальна) про те, що адміністрація «не заперечує щодо проведення робіт за погодженням з постійним землекористувачем».

Зрозуміло, що така відповідь не вирішила проблему.

Наслідки вже є не відворотними, так як ліцензія видана на 5 років та на сьогоднішній день дія Спеціального дозволу завершилась. Товариством подано до Геонадр документи на отримання нового Спеціального дозволу.

Оцінивши всі деталі, напрошується безліч запитань на які, враховуючи військовий стан в країні, важко підібрати слова та знайти відповіді.

Доповнений Земельний кодекс України статтею 97-1, яка впроваджена для врегулювання, можливо і навіть спрощення процедури, щодо користування бурштиноносними надрами, нажаль є незрозумілою для власника земельних ділянок.

Нажаль для постійного землекористувача стаття 97-1 Земельного кодексу України у нинішній редакції дає можливість маніпулювати правами надрокористувача, граючись словами: «наше право а не обов'язок надання погодження !!!».

Як показує практика, питання та проблеми, які виникають у надрокористувача, не знаходять свого вирішення, в тому числі у державних органах на місцях.

Постійний землекористувач, в образі кооперативу «Кам'яне-Случанський», його керівництво, затягуючи всі залежні від нього процеси, ще не придумав «покарання чи платні» як повинен надрокористувач відпрацювати перед ними за довго очікуване погодження в порядку ст. 97-1 Земельного кодексу України.

Самоусунення державних органів, які наділені відповідними повноваженнями регулювання цих питань, через невідповідність окремих норм Закону одна одній призводить в глухий кут та як результат недоотримання коштів бюджетом країни.

Зрозуміло, що вирішення проблем та питань, які виникли і потребують розв'язання можливо здійснити в судовому порядку. Однак, як показує практика у подібних правовідносинах, кінцеве їх вирішення затягується на роки.

Проекти та ініціативи, які впроваджуються органами влади на законодавчому рівні повністю підтримуються нашими компаніями, що підтверджується спрямуванням коштів в цей, зовсім новий, для нашої держави вид діяльності по вивченню та видобуванню корисної копалини, - бурштину сирцю.

До вирішення ситуації, яка склалася, необхідно, на нашу думку, підходи зі сторони врегулювання шляхом внесення змін або доповнень до діючих нормативних документів, адже в будь якому випадку при розгляді справ судді керуються та застосовують норми Закону.

Внесення змін до ст. 97-1 Земельного кодексу України, а саме виключивши «...та/або за погодженням із землекористувачем...» вирішить проблему в цілому щодо застосування норми на практиці та позбавить можливості використовувати постійним землекористувачем цю норму у вигляді маніпуляцій, адже до договірне врегулювання та контроль виконання обов'язків надрокористувачем залишається за власником землі, який перед підписанням Угоди з'ясовує обставини сплати збитків та наявності у надрокористувача проекту землеустрою з рекультивації.

Тобто власник перевіряє та контролює виконання обов'язків надрокористувача, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 року № 1038, яка регламентує порядок укладення Угод щодо бурштиноносних надр та має всі повноваження витребувати необхідні матеріали від постійного землекористувача, не втягуючи в процес надрокористувача.

Не врегульованим з 2019 року залишається питання звільнення лісових насаджень при наявній підписаній «Типовій Угоді» в порядку статті 97-1

Україна, 33028, Рівненська обл.,
Рівненський р-н, м. Рівне,
пр. Миру, 7А

ІПН / ЄДРПОУ: 46086817
+38 (098) 541-77-89
amber.association@gmail.com

Земельного кодексу України з власником землі, в особі обласної адміністрації, адже постійний землекористувач ДП «Ліси України» через відсутність в нормативних та піднормативних документах, які регулюють ці питання, правових підстав для вивільнення лісових насаджень для надрокористувача, окрім як по Договору Сервітуту.

Слід пам'ятати про відповідальність, яку несе надрокористувач у разі недотримання вимог Угоди укладеної з Державною службою геології та надр України про умови користування надрами з метою геологічного вивчення бурштину, у тому числі дослідно-промислова розробка родовища, затвердження запасів ДКЗ України, а також, відповідальність за несвоєчасне виконання програми робіт, адже на кожен вид робіт передбачений певний строк.

В минулих роках окремі надрокористувачі, а саме Товариства «ПОТЕНЦІАЛ-ПОЛІССЯ», «КНІСТЕР ГРУП», «ЗЕМРЕСУРСІНВЕСТ», «Екоцентрресурс» отримували листи від Державної податкової служби щодо причин не проведення робіт по отриманих спеціальних дозволах.

Тобто надрокористувач знаходиться в дивній ситуації, - одні державні органи контролюють своєчасність виконання умов, інші запитують чому не розпочаті роботи, однак інші тобто власники, від яких залежить початок робіт на кожній з ділянок, стоять осторонь та «розводять руками».

Необхідно також згадати за колективи працівників, спеціалістів, різноробочих цих Товариств, які ось-ось можуть бути звільнені через відсутність можливості, у надрокористувачів, їх утримувати.

Крім заробітної плати, це і надходження податків інших платежів до бюджету, у тому числі рентної плати.

І це все відбувається в умовах військового стану !!!, коли бюджет держави та територіальних громад потребує додаткових надходжень !!!!

На цей час робочою групою Асоціації опрацьовується «Проект» «Порядку користування надрами на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промисловою розробкою родовищ), на ділянках бурштиноносних надр, що розміщені на порушених земельних ділянках».

Вказаний «Проект – Порядок» востаннє 11.11.2020 року за вих № 3812-01/73480 -03 направлений листом Мінекономіки за підписом Петрашка І.Р. до Державної регуляторної служби України для доопрацювання.

Виходячи з результатів опрацювання та обговорення Проекту «Порядку», останній потребує суттєвих змін, оскільки не враховано стадії

Україна, 33028, Рівненська обл.,
Рівненський р-н, м. Рівне,
пр. Миру, 7А

ІПН / ЄДРПОУ: 46086817
+38 (098) 541-77-89
amber.association@gmail.com

вивчення, зокрема геологічне вивчення. В цілому запропонований «Порядок» є важливим для надрокористувача, однак не матиме ефективності використання на практиці.

Підсумовуючи висвітлену проблематику, слід зауважити, що Бізнес не здатний працювати у таких умовах, відносини, які виникають між суб'єктами господарювання та органами влади, є обличчям нашої держави, від яких залежить майбутній розвиток, довіра, стабільність, що забезпечить належне формування суспільної думки та вирішить економічну складову у вигляді надходження коштів до бюджету.

Не дивлячись на труднощі, переконані та вірим в те, що перепони та незручності з якими зіткнулось наше товариство є тимчасовими та спільна співпраця їх вирішить.

Враховуючи наведені вище обставини, керуючись статтями 40, 89 Конституції України, вимогами статтею 9, 30 Закону України «Про комітети Верховної Ради України». Закону України «Про звернення громадян», -

ПРОСИМО:

1. Винести на обговорення (створити робочу групу) Підкомітетом з охорони та оптимального використання надр питання щодо внесення та доповнень до діючих законодавчих актів, що регулюють процес користування надрами згідно спеціальних дозволів на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ);

2. Включити представників нашої Асоціації до складу робочої групи з опрацювання відповідних законодавчих змін;

3. Про результати розгляду звернення письмово повідомити Асоціацію у встановлений Законом строк на електронну адресу: info@avbu.org.ua. контактна особа Ірина Макаревич +380977770947.

Додаток: Виписка Асоціації «Видобувників бурштину України»

З повагою,

Президент Асоціації

10.07.2026р

Михайло Столярець